

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3607/2563

วัด จ. โจทก์ นาย น. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 323

ย่อ / หลักกฎหมาย

เงินค้ำจ่ายที่อยู่ในศาล ผู้มีสิทธิรับเงินต้องเรียกเอาเงินหรือขอรับเงินที่ตนมีสิทธิจะได้รับจากศาล และต้องมารับเงินตามที่เรียกหรือขอด้วย หรือในกรณีที่ศาลออกเช็คให้ผู้มีสิทธิรับเงินแทนการจ่ายเป็นเงินสด ผู้มีสิทธิรับเงินก็ต้องนำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร หากผู้มีสิทธิรับเงินเพียงแต่แถลงขอรับเงินจากศาล แต่ไม่มารับเงินตามที่ขอหรือมิได้นำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร ภายในกำหนด 5 ปี นับแต่วันที่ศาลอนุญาต เงินค้ำจ่ายดังกล่าวจึงตกเป็นของแผ่นดินตาม ป.วิ.พ. มาตรา 323 (เดิม) จำเลยจะขอให้ศาลออกเช็คฉบับใหม่แทนเช็คฉบับเดิมเพื่อส่งจ่ายเงินที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้วมิได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยและบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากตึกแถว เลขที่ 132 พร้อมส่งมอบตึกแถวดังกล่าวคืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อย ให้จำเลยชำระค่าเสียหาย 2,120,000 บาท และค่าเสียหายเดือนละ 20,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยและบริวารจะส่งมอบอาคารคืนโจทก์ จำเลยยื่นคำให้การและฟ้องแย้ง ระหว่างพิจารณาโจทก์และจำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ และจำเลยยื่นคำร้องขอถอนฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต ให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ค่าขึ้นศาลตามฟ้องแย้งให้แก่จำเลยเป็นกรณีพิเศษ 150,000 บาท เงินประกันการทุเลาการบังคับในระหว่างอุทธรณ์และค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนโจทก์ที่จำเลยวางต่อศาลพร้อมอุทธรณ์ 1,280,999 บาท โดยส่งจ่ายเป็นเช็คจำนวน 2 ฉบับ มอบให้แก่จำเลยในวันที่ 17 มิถุนายน 2553 และมีคำพิพากษาศาลชั้นต้นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ จำเลยยื่นคำร้องลงวันที่ 30 ตุลาคม 2558 ขอให้ศาลชั้นต้นออกเช็คฉบับใหม่แทนเช็คฉบับเดิมที่ศาลชั้นต้นสั่งจ่ายเพื่อคืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 6,000 บาท ค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้ง 150,000 บาท และเงินประกันการทุเลาการบังคับในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์พร้อมค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนรวม 1,280,999 บาท ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ศาลได้ออกเช็คแทนการจ่ายเป็นเงินสด จำเลยในฐานะผู้มีสิทธิต้องนำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร เมื่อจำเลยมิได้นำเช็คที่ศาลออกให้ไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารภายใน 5 ปี จึงถือเป็นเงินค้ำจ่ายอยู่ที่ศาล โดยที่ศาลมีหน้าที่จะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 323 (เดิม) จึงไม่สามารถเปลี่ยนเช็คให้จำเลยได้ให้ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยมีว่า จำเลยมีสิทธิขอให้ศาลชั้นต้นออกเช็คสั่งให้ใช้เงินค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้งและเงินประกันการทุเลาการบังคับในระหว่างอุทธรณ์พร้อมค่าฤชาธรรมเนียมแทนเช็คฉบับเดิมได้หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 323 (เดิม) บัญญัติว่า "บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้ำจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน" เมื่อพิจารณาคำว่า "เรียกเอา" ประกอบกับคำว่า "บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้ำจ่าย

อยู่ในศาล" แล้วเป็นที่เข้าใจได้ว่าผู้มีสิทธิรับเงินจะต้องเรียกเอาเงินหรือขอรับเงินที่ตนมีสิทธิจะได้รับจากศาลและต้องมารับเงินตามที่เรียกหรือขอด้วยหรือในกรณีที่ศาลออกเช็คแทนการจ่ายเป็นเงินสดผู้มีสิทธิรับเงินก็ต้องนำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร หากผู้มีสิทธิรับเงินเพียงแต่แถลงขอรับเงินจากศาลแต่ไม่มารับเงินตามที่ขอหรือมิได้นำเช็คที่ศาลออกให้ไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร เงินที่ศาลจะต้องจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิดังกล่าวก็จะยังคงอยู่ที่ศาลและถือเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาล ตามบทบัญญัติดังกล่าว คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลชั้นต้นมีคำสั่งคืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 6,000 บาท ค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้ง 150,000 บาท และเงินประกันการอุทธรณ์พร้อมค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทน 1,280,999 บาท ให้แก่จำเลยเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2553 โดยสั่งจ่ายเป็นเช็คสองฉบับ คือ เช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เลขที่ 040xxxx ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2553 จำนวนเงิน 156,000 บาท และเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เลขที่ 038xxxx ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2553 จำนวนเงิน 1,280,999 บาท ให้แก่จำเลย ซึ่งจำเลยได้รับเช็คทั้งสองฉบับดังกล่าวไปจากศาลชั้นต้นแล้วเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2553 แต่จำเลยไม่ได้นำเช็คทั้งสองฉบับดังกล่าวไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร เงินค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้ง และเงินประกันการอุทธรณ์พร้อมค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนที่ศาลสั่งคืนจึงเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาล การที่จำเลยยื่นคำแถลงขอรับเงินค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้ง และเงินประกันการอุทธรณ์พร้อมค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนที่สั่งคืน และรับเช็คจากศาลแล้ว แต่มิได้นำเช็คที่ศาลออกให้ไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร ถือไม่ได้ว่าจำเลยใช้สิทธิเรียกเอาเงินดังกล่าวแล้ว และการที่ศาลชั้นต้นออกเช็คคืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ค่าขึ้นศาลตามฟ้องแย้ง เงินประกันการอุทธรณ์พร้อมค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนโจทก์ที่จำเลยวางต่อศาลพร้อมอุทธรณ์ให้จำเลยก็ไม่มีผลทำให้เงินดังกล่าวสิ้นสภาพจากการเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือเป็นเงินที่อยู่กับธนาคารดังที่จำเลยฎีกา เมื่อจำเลยไม่ได้เรียกเอาเงินดังกล่าวภายในกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ศาลสั่งอนุญาต เงินดังกล่าวย่อมตกเป็นของแผ่นดิน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 323 (เดิม) จำเลยจะขอให้ศาลออกเช็คฉบับใหม่แทนเช็คฉบับเดิมเพื่อสั่งจ่ายเงินที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้วมิได้ ส่วนฎีกาข้ออื่นของจำเลยนอกเหนือจากนี้เป็นรายละเอียดปลีกย่อยแม้วินิจฉัยให้ก็ไม่มีผลทำให้คดีเปลี่ยนแปลงจึงไม่จำต้องวินิจฉัย ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและคำพิพากษายกคำร้องของจำเลยต้องกันมานานชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

เกียรติพงศ์ อมาตยกุล · อารีย์ เตชะหริวจิตร · อรรถพร วิฑูรการ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3607/2563>